

BUDSKAPET TILL FÖRSAMLINGEN I THYATIRA

Den övertoleranta församlingen

Textkommentarer

SÅ SÄGER GUDS SON

Upp 2:18 B2000: *Och skriv till ängeln för församlingen i Thyatira: Så säger Guds son, han som har ögon som eldslågor, och hans fötter liknar gyllene brons.*

Thyatira var en hantverksstad belägen vid genomfartsvägen mellan Pergamon och Sardes. Den var mest känd för sina väverier och purpurfärgerier.

Thyatiraförsamlingens grundläggning: Det finns en teori om att församlingen grundades av purpurtygshandlaren Lydia från Thyatira, som Paulus fick vinna för Kristus i Filippi.

Och skriv till ängeln. Den 6:e ängeln i Upp och den 6:e uppmaningen att skriva.

Guds Son: Ordet förekommer endast en gång i Uppenbarelseboken, men det är tillräckligt för att bevisa att kristologien i den inte är annorlunda än i evangelierna och i Paulus brev. Guds Son är ett uttryck för Kristi människoblivande som Guds representant på jorden.¹

Han som har ögon som eldslågor: Historieskrivare framhåller, vid beskrivningen av Jesus, att hans blick var oemotståndligt genomträngande. Upp 1:14

Hans fötter liknar gyllene brons: Brons symboliserar Guds dom och seger. Jesus gick omkring och gjorde väl och hjälpte alla. Ingen har lämnat sådana fotspår efter sig som han gjorde. På Golgata trampade Jesus, bildligt talat, på ormens huvud och vann en evig frälsning åt oss, och han skall slutligen trampa ned all onskans makt. När han sätter sina fötter på Olivberget skall han hålla dom över de ogudaktiga och inviga sitt tusenåriga fridsrike.

DINA SISTA GÄRNINGAR ÄR FLER ÄN DE FÖRSTA

2:19 *Jag känner dina gärningar, din kärlek och din tro, ditt tjänande och din uthållighet och vet att dina senaste gärningar är fler än de första.*

Jesus börjar med uppmantran och framhåller sex lov-värda saker i Thyatira:

• Gärningar • Kärlek • Tro • Tjänst • Uthållighet • Tillväxt – Förkovran

Dina senaste gärningar är fler än de första: Det normala förhållandet i en kristens liv och för församlingen i sin helhet är tillväxt; att de sista gärningarna är fler än de första. Om en församling i sitt barnstadium kan bära 30-faldig frukt, bör den utvecklas till att bära 60-faldig och slutligen 100-faldig frukt. Herren rensar och ansar vinträdet för att det skall bära mer frukt. Tillväxt och utveckling är det normala förhållandet.

¹Ämne 23: Guds son - idag har jag fött dig, kap 2H s104

KVINNAN ISEBEL

2:20 Men det har jag emot dig, att du låter kvinnan Isebel hållas, hon som kallar sig profet och lär och förleder mina tjänare att bedriva otukt och äta offerkött.

Efterlåten: Det anses vara en kristen dygd att vara tolerant och eftergiven; att förlåta och ha överseende med andras svagheter, ty kärleken överskyler en myckenhet av synder. Men Jesus visar på att de kristna i Thyatira gick för långt i sin tolerans och efterlåtenhet. Det finns alltså en gräns för vad man kan tolerera i församlingssamlingen.

Isebel är en kvinna i den lokala församlingen i Thyatira och icke densamma som är omnämnd i 1 Kung 21:7. Det vore lika mycket fel att göra dessa båda till samma person som att göra patriarken Jakobs son, Josef, till samma person som den Josef som var trolovad med Maria, Jesu moder.

Isebel blev dömd för 5 saker:

- Gjorde sig själv till profetissa. • Uppträdde som lärare.
- Förledde Jesu tjänare. • Bedrev otukt. • Förledde till att äta kött från avgudaoffer.

Ruta 24: **Vem var Isebel?**

Den i brevet omnämnda Isebel lärde att de kristna måste gå med i handelssällskapen och delta i de hedniska ceremonierna för att skydda sina affärsintressen. Den Isebel som nämns i GT var dotter till kungen i Sidon. Israels konung Ahab tog henne till sin hustru. I Kung 16:31. Hon förde sina egna gudar och gudinnor, *Astarte*, *Baal* m fl, med sig till Israel och förledde därmed många till avfall från Herren. Men vem var denna Isebel som fick så stort inflytande över församlingen i Thyatira? Det finns flera teorier:

- Grekiskan har samma ord för kvinna och hustru, *gr gune*. I Upp 2:20 kallas hon kvinnan Isebel. Vissa manuskript har även uttrycket *din hustru Isebel*, som då skulle kunna syfta på hustrun till den som mottog brevet. Brevet blev nämligen sänt till församlingens ängel eller budbärare, som enligt en del forskare var en av församlingsherdarna (*gr bishop*). Översatt till vår tid skulle Isebel vara en pastorsfru, som dock med sitt oandliga inflytande förstörde allting för sin man.

- En teori var att Isebel var det berömda oraklet Sambathe, en avfällig judinna, som gjorde allt för att förstöra den kristna tron och etiken. Avfälliga judar blev ofta spåmän och astrologer. Teorin motsägs dock av att faran för församlingen synes komma inifrån och inte från någon som stod utanför.

- Ett tredje förslag har varit att det var purpurförsäljerskan Lydia själv, som vid sin hemkomst upptäckte att hennes kristna tro inte var förenlig med hennes affärsintressen. Eftersom hon troligen var den förste som blev kristen i Thyatira, hade hon ett stort inflytande. När hon försökte övertala församlingen som efterhand bildades att gå på kompromissens väg, fick hon flera efterföljare (barn) och församlingen var verkligen hotad. Teorin verkar dock konstruerad, och varför skulle hon framställas under pseudonymen Isebel.

- Det mest troliga är dock att Isebel, som inte var ett ovanligt namn, var en förmodligen duktig affärskvinna i församlingen, som såg hur svårt de kristna fick det om de tog avstånd från gemenskapen i affärsfesterna och därför förkunnade denna lära med övertygelsen om att det var bättre att de kristna deltog än att de isolerade sig.

Hade Isebel lyckats få hela församlingen med sig på sin linje skulle det säkerligen betytt slutet för församlingen där. Jesu varning och undervisning är klar och visar att församlingen fortsatta existens berodde på att beslutsamt vara avskild från avguderiet och världen.

Isebels lära hade stor likhet med nikolaiternas lära och Bileams lära. Dessa villoläror ledde till otuktssynder och eftergifter till avguderi i form av offermåltider. Isebel blev dömd för dessa synder och förförelse av Guds tjänare. Församlingen blev varnad och tillrättavisd för efterlåtenhet och släpphänt tolerans som tillät henne att uppträda som lärare med en undervisning som förledde till avfall.

2:21 *Jag gav henne tid att vända om, men hon ville inte vända om från sin otukt.*

Jag har givit henne tid att vända om: Gud är långmodig och mild. Han varnar och talar till människan som lever i otillåtna förhållanden och synder och ger henne tid till bättring.

Men hon ville inte vända om från sin otukt: Omvändelse eller bättring betyder att man ger upp sin vilja att leva i synd och ber Gud om hjälp att bli fri. Det engelska ordet *repent* innehåller en betydelse av både ånger över synden och omvändelse från den.

Isebel inte bara undervisade och förledde andra att leva omoraliskt; hon levde själv också i otukt. **Otukt** är en benämning som omfattar olika slag av sexsynder:

- Äktenskapsbrott: Otillåtet sexförhållande där minst ena parten är gift med någon annan.
- Ogifta som har ett sexuellt förhållande.
- Incest: Ett sexuellt förhållande till närstående (egna barn).
- Förförelse (pedofili): förhållande med en minderårig.
- Homosex: sexförhållanden mellan samma kön.

(Det finns inget bibelställe som säger att självutlösning, s k onani, är otukt. Efter puberteten får unga män ofta självutlösning i sömnen. Den synd som Onan begick handlade inte om självutlösning utan att han inte följde en lag i Israel att skaffa avkomma åt sin brors änka. 1 Mos 38: 3-11)

2:22 *Se, jag skall lägga henne på sjukbädden, och dem som horar med henne skall jag låta drabbas av svåra lidanden, om de inte vänder om från hennes gärningar.*

Se, jag skall lägga henne på sjukbädden: Sjukdomen kunde ge henne tid till bättring. Ibland kan sjukdom vara en direkt följd av ett liv i synd, men man kan aldrig draga den slutsatsen att det alltid är så. Lärjungarna frågade Jesus om den blindfödde mannen, huruvida det var han eller hans föräldrar som hade syndat. Frågan var inte särskilt genomtänkt, ty han var född blind och han kunde ju inte gärna ha syndat innan han var född. Men Jesus svarade att blindheten inte var på grund av synd utan för att Guds gärningar skulle uppenbaras på honom. Joh 9:3

Dem som horar med henne: (1917: Äktenskapsbrott.) Otukten bestod i äktenskapsbrott, troligen i form av hustrubyten som, menade man, om de var frivilligt överenskomna var en tillåten fördjupning av gemenskapen.

Svåra lidanden: *Gr Thlipsis* = trångmål, vederböda, bedrövelse, plåga, nöd, ångest, lidande. *Syndens lön är döden. Rom 6:23. Köttets sinne är död, medan Andens sinne är liv och frid. Rom 8:6*

2:23 Och hennes barn skall jag döda med pest. Och alla i församlingarna skall förstå att jag är den som rannsakar njurar och hjärtan och som skall ge var och en av er vad hans gärningar är värda.

Hennes barn: De som anammade hennes förföriska lära och bedrev otukt.

Döda med pest: För att rena och bevara församlingen från undergång kan Gud tillåta förtidig död för dem som inte gör bättring. I 1 Kor 11:30-32 uppmanas de kristna att gå till doms med sig själva så att de icke blir dömda. I Korint fanns det många som var sjuka och även avsomnade i förtid, tydligen på grund att de levde så att de fick en dom över sig.

Alla i församlingarna skall förstå. Herren tuktrade församlingen i Thyatira som ett varnande exempel även för alla de andra församlingarna.

Det var tre saker som Herren hotade med:

• Lägga Isabel på sjukbädden. • Sända en stor vederbörlig över dem som inte gjorde bättring. • Döda hennes barn.

Rannsakar njurar och hjärtan. *Gr nephos* = njure. Enligt hebreiskt talesätt är njuren platsen för känslorna och hjärtat för tankarna. Uttrycket "*njurar och hjärtan*" var ett bildligt tal för den inre människans fördolda tankar och motiv.

Vad hans gärningar är värda:

• **Lagen om sådd och skörd** gäller även för de kristna. Vi drabbas av Herrens tuktan redan här i tiden för att vi icke skall bli fördömda tillika med världen. 1 Kor 11:32. Även om syndaförlåtelsen är fullkomlig när det gäller frälsning och evigt liv, så måste människan skörda vad hon sår.²

• **Att bli dömd efter sina gärningar** betyder inte att själen går förlorad men att livsverket prövas inför Kristi domstol. 1 Kor 3:13:15

* Men för den som avfaller så djupt att personen ifråga syndar emot den helige Ande, finns det ingen förlåtelse. Den personen är då så förhärdad att hon inte kan känna ånger eller göra bättring trots uppenbara synder. 1 Joh 5:16,17

SATANS DJUPHETER

2:24 Men till er andra i Thyatira, alla som inte har denna lära och inte känner Satans djup, som det heter, till er säger jag: Jag lägger inte på er någon annan börda.

Alla som inte har denna lära: Hur stor del av församlingen som var påverkad och följde Isebels lära är icke känt, men troligen var större delen av församlingen ännu utanför hennes verksamhetssfär.

Satans djupheter:³ Gnostikerna kallade sin lära för *Guds djupheter*, men här kallar Kristus den för *Satans djupheter*. Gnosticismen var en villolära som svepte fram som en prärieeld över kristenheten från det första århundrandet till det sjätte. De betonade kunskapen – djupheterna – framför tron och skapade mycken oreda och splittring bland de första århundradenas kristna. Gnosticismen var en blandning av grekisk filosofi och "kristna läror" och försökte fjärma sig från GT:s judiska gudsuppenbarelse och skapelselära. Det fanns en lära om att en verkligt mogen och vis kristen måste känna till synden i alla dess djupheter för att rätt kunna uppskatta nådens rikedom och den kristna dygden. Med andra ord: människan måste rasa ut och begå de grövsta köttets synder för att uppleva den högsta nåden. En sådan förkunnelse var verkligen

²Ämne 24: Lagen om sådd och skörd, kap 2H s105

³Ämne 25: Gnosticismen – Satans djupheter, kap 2H s106

Satans djupheter och är helt obiblisk. Paulus frågar i Rom 6:1-2: "Skall vi stanna kvar i synden för att nåden skall bli så mycket större? Bort det!"

2:25 *Men håll fast vid det ni har, tills jag kommer.*

Tre saker som alla kristna måste hålla:

- Hålla fast i tron på Kristus intill döden eller tills Kristus kommer.
- Genom att hålla fast i tron vinner hon seger. Trons segervinnare kan hålla fast vid löftet om himlens härlighet.
- Hålla Kristi bud och troget göra Kristi gärningar ända till slutet.

Håll fast vid det ni har! Vid svåra tider och prövningar begär Herren inte att vi skall taga ytterligare ansvar för att bära mera frukt. Han uppmanar oss istället att hålla fast det vi redan har, så att vi inte förlorar det i prövningens stund.

Till dess jag kommer: Jesus skall komma igen för att hämta sin församling till de himmelska boningarna dit han har gått i förväg för att bereda plats. Joh 14:3. Den generation som brevet ursprungligen var sänt till, fick inte uppleva Kristi tillkomme i skyn. Detta visar att brevet är tidlöst och gäller alla kristna församlingar i en liknande situation som i Thyatira fram till Kristi återkomst.

MAKT ÖVER FOLKEN

2:26 *Den som segrar och ger akt på mina gärningar ända till slutet, honom skall jag ge makt över folken,*

Kristi gärningar: Att ge akt på Kristi gärningar sammanfaller med att hålla Kristi bud vilka skiljer sig från lagens bud genom nåden och löftena som åtföljer dem.

RUTA 25: **EN KORT SAMMANFATTNING AV JESU BUD:**

- Budet om tro: Tro på Gud, tro ock på mig
- Om omvändelse och tro på evangelium
- Om dop och bekännelse av Kristi namn
- Om att älska såsom han älskat oss • Om efterföljelse
- Om att vara hans vittnen • Om att vaka och bedja

Makt över folken: Det är Jesu löfte till sina trogna efterföljare, dem som håller hans bud och gör hans gärningar intill änden. De skall få regera med honom över hedningarna (folken). 2 Tim 2:12: "...äro vi ståndaktiga så skola vi få regera med honom. Förneka vi honom så skall han förneka oss." Matt 10:32,33. Bekännelsen av Kristi namn inför de otrogna och gudlösa människorna har här en avgörande betydelse.

Folken är troligen de kvarblivna folken efter vedermödan, vilka ännu inte vunnit frälsning, men som inte heller har tillbett odjuret, Antikrist, och därför får leva över in i tusenårsriket, där de kristna martyrerna från vedermödan (Upp 20:6) skall regera tillsammans med Kristus.

VALLA MED EN STAV AV JÄRN

2:27 *och han skall valla dem med en stav av järn, som man krossar lerkärl...*

Fyra saker lovade till övervinnarna: • Makt över folken. • Valla nationerna med en stav av järn. • Krossa all ondska. • Få Morgonstjärnan.

Med järnspira: Uttrycket att styra eller valla med en stav av järn finns i Ps 2:9, Upp 2:27, 12:5, 19:15 och gäller såväl Kristus såsom hans efterföljare. "Järnspira" är ett uttryck för en stark regering med stor auktoritet. *Krossa som lerkärl* är en metafor för att krossa all ondska. – Kristus skall härska tills han har lagt alla fiender under sina fötter. Den siste fienden som förintas är döden. 1 Kor 15:24-28

MORGONSTJÄRNAN

2:28 NT81: *samma makt som jag fått av min Fader. Och jag skall ge honom morgonstjärnan.*

Makt som jag fått av min Fader: Fader /Son-förhållandet är inte annorlunda i Uppenbarelseboken än i evangelierna och breven.

Morgonstjärnan är Jesus själv. Upp 22:16. Han är framtidens hopp, vår kärlek, vårt liv och vårt allt. – Den högsta formen av liv är ett liv i kärlek, då man älskar en person över allt annat och vad mer är, får fullkomligt gensvar på denna kärlek. Jesus själv, Morgonstjärnan, är Guds stora kärleksgåva till oss. Att förenas med honom i ett himmelskt "äktenskap" betyder att få leva i en evig och översinnlig kärleksgemenskap, som vi i denna världen endast kan ana djupet och härligheten av.

2:29 *Du som har öron, hör vad Anden säger i församlingarna.*

Hör vad Anden säger. Den fjärde uppmaningen att höra.

RUTA 26: SAMMANFATTNING AV BUDSKAPET TILL THYATIRA:

Sex positiva ting:

1. Gärningar
2. Kärlek 3. Tro
4. De sista gärningarna är fler än de första
5. Tjänst
6. Uthållighet

En negativ utveckling:

7. Falsk tolerans och kompromiss med Isebel och hennes omoraliska lära

På vad sätt var budskapet till Thyatira relevant till deras tid:

Uttrycken: fötter av gyllene brons, stav av järn, eldslågor och lerkärl var vardagliga uttryck i en stad som var berömd för sin metallindustri och sina krukmakerier.

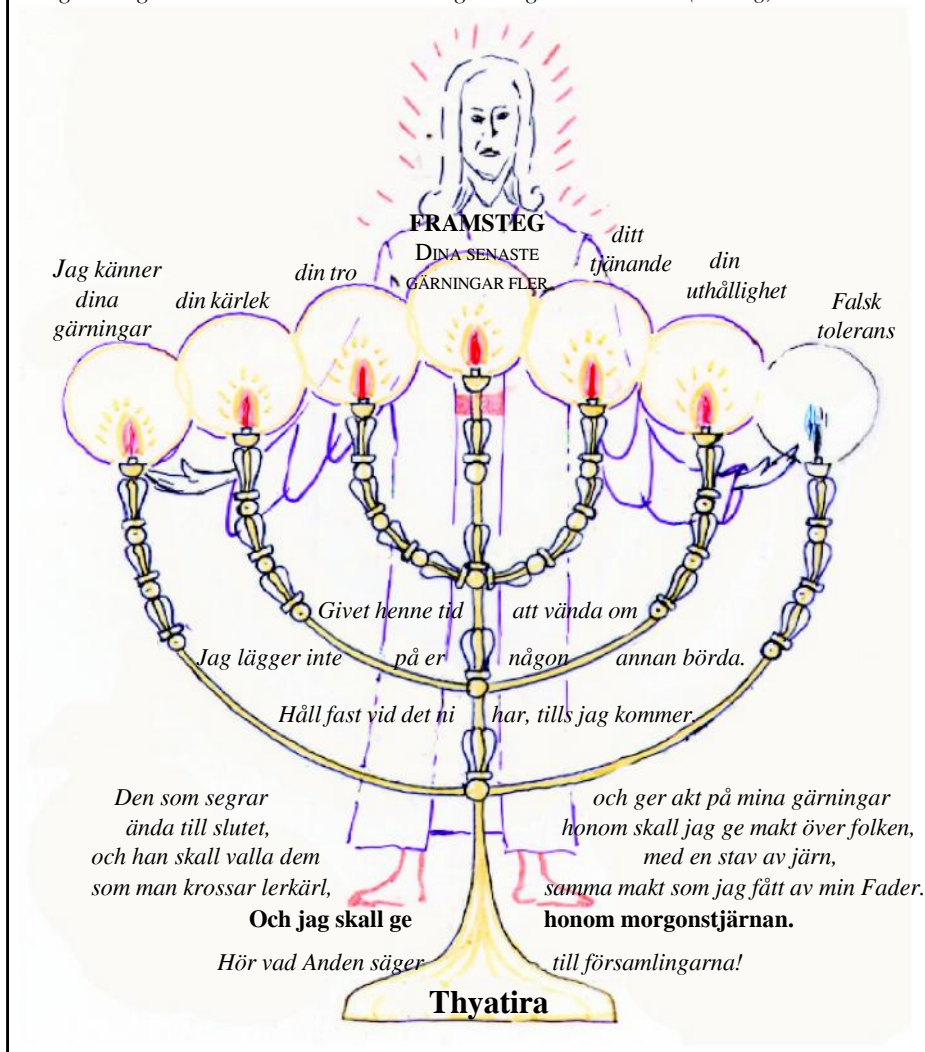
Thyatira: Och skriv till ängeln för församlingen i Thyatira:

"Så säger Guds son, han som har ögon som eldslågor,
och hans fötter liknar gyllene brons.

Jag känner dina gärningar, din kärlek och din tro, ditt tjänande och din uthållighet och vet att dina senaste gärningar är fler än de första.

Men det har jag emot dig, att du låter kvinnan Isebel hållas, hon som kallar sig profet och lär och förleder mina tjänare att bedriva otukt och äta offerkött.

Jag skall ge var och en av er vad hans gärningar är värda." (Utdrag)

(4) Thyatira – den kompromissande församlingen

ÄMNE 23: GUDS SON – I DAG HAR JAG FÖTT DIG

"Så säger Guds Son, han som har ögon som eldslågor..." Upp 2:18. Men ängeln svarade henne (Maria): "Helig Ande skall komma över dig, och den Högstes kraft skall vila över dig. Därför skall barnet kallas heligt och Guds Son." Luk 1:35

Titeln Guds Son är den titel som framställer Jesus såsom Gud uppenbarad i människogestalt. Jesu människo-blivande var ett verk av den helige Ande. Kristi sonskap refererar till hans människoblivande, ty såsom Gud har Kristus ingen början eller födelse. Han är till av evighet. Hans namn i GT är *Jahvé*, vilket betyder den evigt existerande – "JAG ÄR" (2 Mos 3:14), "han som är och som var och som kommer" (Upp 1: 8b). "Allt har skapats genom honom och till honom." Kol 1:16. Det är "en evig Gud som har skapat jordens ändar." Jes 40:28

Det finns inget uttryck i Bibeln om att Jesus Kristus skulle ha haft ett "evigt sonskap", utan hans sonskap uppstod då han för att bli människa "en dag" föddes in i släktet. Det är genom denna födelse som Kristus har sin titel *Guds son* eller *den enfödde Sonen*. Den talar om att Kristus genom sitt människoblivande samtidigt är både är sann Gud och fullkomlig människa. Om Kristi födelse har Jesaja profeterat:

"Ty ett barn blir oss fött, en son blir oss given, och på hans skuldror skall herradömet vila, och hans namn skall vara: Underbar i råd, Väldig Gud, Evig fader, Fridsfurste." Jes 9:6. "Ty aldrig har Gud sagt till någon ängel: Du är min son, jag har fött dig i dag, eller: Jag skall vara hans fader, och han skall vara min son." Hebr 1:5

Om Kristi sonskap skulle referera till hans gudom, skulle han ha en början en särskild dag, vilket skulle innebära att han inte var av evig natur. Om Kristus skulle vara Guds son genom en skapelseakt, så skulle han inte vara större än änglarna vilka alla är skapade. Om Fadern skulle ha "fött" honom för att vara jämlik honom såsom Gud en gång, om än för aldrig så länge sedan, så skulle han inte vara jämställd med Fadern som evig Gud.

Allt tal om så kallat *evigt sonskap* är människogjorda läror som inte har sin grund i Bibeln. Kristi sonskap refererar till hans människoblivande och såsom en människa har han en början, nämligen den dag då han föddes av jungfru Maria.

Guds son kontra Människosonen

Titeln *Guds Son* talar om att Kristus har utgått från Fadern och åter skall gå till Fadern. Joh 13:1-3. *Guds Son* säger oss att fastän han blev människa – som en av oss – så är han kommen från Gud och har Gud till sin verkliga Fader.

Genom titeln *Guds Son* identifierar sig Kristus med Fadern som sände honom till världen. Med titeln *Människosonen* identifierar sig Kristus med oss och blir vår förespråkare. Människosonen är den titel som Jesus använder allra mest, men inte dess mindre använder Jesus även titeln *Guds Son*, den enfödde Sonen eller enbart Sonen om sig själv vid flera tillfällen. Joh 3:16-18; 5:18-26; 10:36. "Den stund kommer, då de döda skall höra Guds Sons röst..." Joh 5:25

Som medlare mellan Gud och människor, måste Jesus representera båda parter. Såsom *Guds Son* företräder han Fadern och som *Människosonen* representerar han oss. För att bli vår medlare måste han, som är "evig Gud", bli född till människa för att kunna bli vår ställföreträdare i försoningen. "Gud är en, och en är medlaren mellan Gud och människor, människan Kristus Jesus, som gav sig själv till lösen för alla." 1 Tim 2:5-6. Uttrycket *människan Kristus Jesus* betyder inte att han enbart var en människa utan att han tog mänsklig gestalt för att medla för oss, samtidigt som hela gudomens fullhet bodde i honom. Kol 2:9

Ämne 24: **LAGEN OM SÅDD OCH SKÖRD**

"Och församlingarna skall förstå att jag är den som rannsakar njurar och hjärtan och som skall ge var och en av er vad hans gärningar är värda." Upp 2:23. "Låt inte bedra er, Gud lurar man inte: vad man sår får man skörda. Den som sår i sitt kött skall skörda förgängelse ur köttet, men den som sår i anden skall skörda evigt liv ur anden." Gal 6:7+

En intressant frågeställning är om syndaförlåtelsen tar bort alla konsekvenserna för synder man har begått? Att syndaförlåtelsen tar bort det eviga straffet för synden är höjt över alla tvivel. Det finns många bibelbelägg för detta: *"Nu blir det alltså ingen fällande dom för dem som tillhör Kristus Jesus."* Rom 5:18; 8:1

Hur fungerar lagen om sådd och skörd?

Samtidigt som synden blir förlåten, kommer Herren att döma var och en efter hans gärningar och vedergälla var och en efter hans gärningar. Det ser ut som en motsägelse. *"Ty alla skall vi stå inför Kristi domstol, sådana vi är, och där skall var och en av oss få igen för vad han har gjort under sitt jordiska liv, gott som ont."* 2 Kor 5:10

Det är de frälsta som skall stå inför Kristi domstol och få igen sitt jordelivs gärningar. Men den domen är ingen fördömsedom. Den så kallade rättfärdiggörelsedomen innebär inte något straff, eftersom Jesus har tagit straffet på sig vid sitt försoningslidande på Golgata. Men eftersom det säges att den kristne skall *"få igen för vad han har gjort under sitt jordiska liv, gott eller ont"*, måste det betyda att det handlar om en "belöningsdom" där det onda som de kristna har gjort drages av på lönen. På så sätt fungerar lagen om sådd och skörd i domen inför Kristi domstol, att den som gjort det som är gott får skörda riklig lön inför Guds tron, men att den som har varit slarvig, grävt ned sina pund och inte levat efter Jesu bud utan gjort det som var ont och orsakat andra lidanden, får se en "balansräkning" över sitt jordeliv där det goda äts upp av det onda. Om det vill sig riktigt illa, brinner hela livsverket i domen och den människan blir frälst såsom genom eld (1 Kor 3:12-15) och det blir ingen lön alls.

Verkar lagen om sådd skörd redan här i tiden?

Tydligt gör den det. Guds ord säger att den som orsakat andra lidanden skall få lidanden till vedergällning. Det finns flera exempel i Bibeln på att lagen om sådd och skörd på ett omutligt sätt fungerar under vårt jordeliv.

"Därför finns det många sjuka och klena bland er, och inte så få har avlidit. (i förtid) Om vi gick till rätta med oss själva, skulle vi slippa att bli dömda. Men när vi nu döms av Herren, tuktas vi för att inte bli fördömda tillsammans med världen." 1 Kor 11:30-32

Paulus varnar för att leva obetänksamt och oheligt. För att vi skall slippa att bli fördömda tillsammans med världen, tuktas Herren oss nu redan här i tiden. Lagen om sådd och skörd fungerar därför under vårt jordeliv. Den som bedrar andra blir själv bedragen, den som kritiserar och talar illa om andra, blir själv förtalad och kritiserad. Den som visar barmhärtighet och omtänksamhet blir själv föremål för kärlek och vänlighet. Jesu undervisning innehåller många varningar och löften om detta. *"Döm inte, så blir ni inte dömda.. Be och ni skall få... Ge och er skall varda givet."*

GUD KAN FÖRVANDLA FÖRBANNELSE TILL VÄLSIGELSE

Jakob blev en Israel, bedragaren blev en Guds hövding

Patriarken Jakobs liv är ett typiskt exempel på hur lagen om sådd och skörd fungerar: Jakob bedrog sin far Isak och sin bror Esau. Han blev själv bedragen av Laban så att han fick Lea istället för Rakel och han blev lurad på lönen många gånger.

Saulus blev en Paulus, förföljaren blev en förkunnare

Aposteln Paulus är ett annat exempel på hur lagen om sådd och skörd fungerar: Paulus var med vid steningen av Stefanus, den förste martyren. Han blev själv stenad utanför Efesos. Det står att man lämnade honom efter sig i tron att han var död. Man tror att det var då han blev uppryckt till tredje himlen, men att Gud lät hans ande komma tillbaka till kroppen så att han kunde fullgöra sin jordiska gärning.

Saulus förföljde de kristna. Han "andades hot och mordlust" och sökte upp de kristna även i utländska städer för att ställa dem inför rätta. Paulus blev sedan själv förföljd från den ena staden efter den andra. Han blev själv ställd inför rätta flera gånger. Paulus var med och kastade andra i fängelse. Han blev själv kastad i fängelse flera gånger.

Paulus orsakade andra mycket lidande. Han fick själv lida mycket. När Herren uppenbarade sig för honom, blev det sagt: *"Och jag skall låta honom veta hur mycket han måste lida för mitt namns skull."* Apg 9:16

Genom korset kan vårt lidande bli ett Kristuslidande

Genom syndaförlåtelsens nåd kan Gud förvandla allt! Inte så att han kan upphäva lagen om sådd och skörd. Vad en människa har sått och sår, det får hon skörda, men genom förlåtelsen blir det inget evigt straff och Gud låter lidandet för begångna synder bli ett Kristuslidande. Genom korset bryts allt destruktivt och meningslöst, genom "korset" förvandlas även våra nederlag och våra felsteg till något som kan främja Guds rike. Hopplösheten och bitterheten byts till hopp och livsmod.

Jakob blev förvandlad till Israel, en Guds kämpe. Saulus blev Paulus, den store aposteln och teologen. Då Paulus blev stenad till "döds" för Kristi skull, fick han se en glimt av paradiset. När han satt i fängelse för evangelii skull, skrev han de många underbara breven med de många oersättliga gudsuppenbarelserna. När Paulus blev förföljd i en stad, fick han anledning att draga vidare för att grundlägga en församling i en annan stad. När han blev ställd inför rätta, fick han anledning att vittna om Jesus för konungar och ämbetsmän. Allt samverkade till det bästa och allt hans lidande blev ett Kristuslidande som bar frukt för evigheten.

Ämne 25: GNOSTICISMEN – SATANS DJUPHETER

"Men till er, ni andra som bor i Thyatira, till er alla som icke har denna lära, då ni ju inte 'har lärt känna djupheterna', såsom de säger – ja, Satans djupheter! – till er säger jag: 'Jag lägger inte på er någon ny börda.'" Upp 2:24

Gr gnosıs = kunskap, insikt, vetskap om, bekantskap. Gnosticismen var ett filosofiskt religiöst system som lärde att kunskap (gnosis) var viktigare än tro för att vinna frälsning. Läran svepte fram som en prärieeld över hela kristenheten från Syrien till Gaul och varade ända in i det sjätte århundrandet.

Med gnosticismen menar vi vanligtvis de riktningar inom den kristna kyrkans första tid som försökte sammansmälta den kristna läran med hellenistisk mystik och

filosofi. Även spekulativa omtolkningar av orientaliska religioners filosofi, mytologi och ockulta föreställningar finns inbakade i gnosticisemen.

Den gnostiska läran fanns före kristendomen

Som en mystiskt färgad religiös filosofi som ansågs besitta en högre frälsande kunskap, var gnosticisemen äldre än kristendomen och fanns redan under senantiken. I den grekiska filosofien brottades de gnostiska tänkarna med problemen om tillvarons ursprung, förhållandet mellan ande och materia, det ondas orsak, människans förhållande till världen och själens befrielse och frälsning. Det fanns flera gnostiska system, men som ett gemensamt grunddrag kan följande lära urskiljas:

Gudomsväsendet och fullkomlighetens värld. Det finns en ljusets och fullkomlighetens värld (*Pleroma* = fullheten). Där finns den högste guden, som är upphöjd över allt i världen, ofattbar för all tanke och omöjlig för oss att få kontakt med. Denna högsta gud har dock tagit gestalt genom himmelska väsen (*eonerna*).

Den onda materien. I gnosticisemen finns det en stark dualism mellan ande och materia. Anden står för det goda, ljuset och fullkomligheten, materien för mörkret, ofullkomligheten och det onda.

Världsskapelsen har enligt gnosticisemen inte skett av den högste guden eftersom han är upphöjd över all materia. Skapelsen har skett genom en lägre gud och hans medhjälpare (*Demiurgen*), som senare ansågs vara identisk med *Jahvé*, judarnas Gud.

Frälsningen. Eftersom människan består av materia är hon ond och betraktas som en fånge som måste befrias. Men i den onda materien finns en gnista ljus som kommer ner från fullkomlighetens värld (*pleroma*), nämligen människans ande (*pneuma*) eller förnuft (*nus*). Enligt den hellenistiska mytologin var det en fallen eon (*Achomat*) som fört med sig denna gnista från *pleromas* värld och planterat den i människan då hon skapades.

* Vid harmoniseringen av den kristna läran med gnosticisemen har man förklarat att för att befria denna gnista hos människan, har en eon, nämligen Kristus, stigit ned från ljusvärlden, ned genom sfärerna till jorden. Han uppträdde i en skenkropp (*dokesis*) som förenade sig med Jesus, Marias son, vid dopet i Jordan (då Anden uppenbarade sig i en duvas skepnad). Kristus har undervisat om det sanna gnosos till de människor som var öppna för andens ljus, för att han sedan skulle återvända till ljusvärlden.

När det gällde vägen till befrielse från den onda materien, fanns det flera skolor:

- Genom tillägnet av den frälsande, gnostiska kunskapen.
- Genom att "tillintetgöra" det kroppsliga genom askes (tankegrunden för klostersistemet).
- Att genom utsävningar och utlevelse av köttets lustar "döda" kroppens begärelser genom att man bränner ut sig (i den libertinistiska gnosticisemen).

Gnosticisemen och den kristna läran

Gnosticisemens sammansmältning med den kristna läran började redan under det första kristna århundrandet. Paulus varnade för den grekiska vishetsläran, asketismen, överandligheten och den sexuella libertismen i sina brev. 1 Kor 1:22-29; 6:12-20; Kol 2:16-23. Jesu varningsord om *Satans djupheter* i brevet till Thyatira, är en direkt anspelning på gnosticisemen som just använde uttrycket om "*djupheterna*" som ett argument för att sprida sin lära.

Följande punkter är en sammanfattning av gnosticisomens villoläror:

1. Man påstod att gnosticisemen gav en högre och speciell kunskap om sanningen och ett nytt ljus över tillvarons djupheter som den vanlige troende inte kunde uppnå.

Eftersom gnosticisemen i flera avseenden var en mycket "andlig" lära med många djupa tankar lånade från den grekiska filosofien, blandad med österländsk vishetslära, var den försåtligt tilltalande för vanligt folk som ville ha mera kunskap och bildning.

2. Man lärde att GT:s skrifter var en produkt av den lägre gud som skapat världen och den onda materien. Denna gud var densamme som judarnas *Jahvé*, men inte jämställd med den högste guden.

3. Man skapade en dualism mellan GT och NT och förklarade att GT var judarnas bibel, som radikalt skilde sig till både lära och moral från den lära Kristus förkunnade.

* Detta motsägs av att Jesus ofta refererade till GT:s skrifter och till skapelsen av världen av Gud den Högste (*Elohim* = Treenigheten). Vid noggrannare studium visar ..... *Jahvé* och NT:s *Kristus* är samma gudomsperson.⁴

4. Man skilde mellan materia och ande, kött och ande, och förklarade att det kroppsliga var syndigt och orsaken till allt ont i världen.

* Bibeln lär att allt Gud har skapat är gott, även kroppen och dess funktioner. 1 Mos 1:26-31. Det är först om kroppens begärelser missbrukas som det blir något orent eller ont.

5. Gnostikerna försöker lösa det ondas problem, hur det uppstått och hur "den onda materien" kommit till, genom att förklara att skapelsen kommit till genom en lägre gud, som inte var fullkomlig och som var skild från den högste guden.

* Bibeln lär att det onda kommit genom Lucifers (Satans) fall och de med honom fallna änglarnas medverkan. Genom Satans frestelse av de första människorna till olydnad och avfall kom det onda och synden in i världen.

"Genom en enda människa kom synden in i världen, och genom synden döden, och så nådde döden alla människor därför att de alla syndade." Rom 5:12

6. Man förnekar Jesu sanna mänsklighet. Kristi liv och speciellt hans lidande på korset framställes som skenbart.

* Aposteln Johannes varnar för denna "överandlighet" som gör Kristi människoblivande och hans ställföreträdande lidande överkligt.

"Så kan ni se vilken ande som är Guds: varje ande som erkänner att Jesus Kristus har kommit i mänsklig gestalt (1917: kommen i köttet) är från Gud, men den ande som förnekar Jesus är inte från Gud. Det är Antikrists ande, som ni har hört skall komma och som redan nu är i världen." 1 Joh 4:2-3

7. Man förnekar att Gud den Högste är en personlig Gud som bryr sig om oss.

* Men Jesus manar: *"Känn ingen oro. Tro på Gud (Fadern), och tro på mig. Joh 14:1. "Mina får lyssnar till min röst, och jag känner dem, och de följer mig. Jag ger dem evigt liv, och de skall aldrig någonsin gå under, och ingen skall rycka dem ur min hand. Vad min Fader har gett mig är större än allt annat, och ingen kan rycka dem ur min Faders hand. Jag och Fadern är ett." Joh 10:27-30*

8. Förnekelse av människans fria vilja. Ödestron har en stark ställning i de orientalska vishetslärorerna och har blivit en del av gnostikernas "högre kunskap".

⁴Ämne 10: *Jahvé i GT är och Kristus i NT, kap 1A s44*

* Bibelns lära är att människan är fri att välja. Människan är ingen robot. Hon är skapad till Guds avbild och den fria viljan är hennes adelsmärke. "Den som vill skall fritt få dricka av livets vatten." Upp 22:17

9. Gnosticismen har en negativ grundinställning till livet (liksom buddismen), och har asketism som en del av sin lära. Genom att avstå från bekvämligheter i livet och förnekelse av njutningar skulle man kunna få kontakt med Gud och uppnå en högre salighet.

* Bibeln uppmanar inte till utsvävningar och till ett lösaktigt och lättjefullt leverne, men den tar avstånd från renodlad asketism. Människan blir inte frälst genom allehanda riter och "laggärningar" utan genom att taga emot Guds nåd genom tron. Asketismen tjänar ingenting till. All mat kan ätas när den tages emot med tacksägelse. Bibeln förbjuder inte äktenskap och äktenskapligt samliv. Tvärtom varnar Paulus för asketismen som varande onda andars läror:

"Anden säger uttryckligen att under den återstående tiden skall några avfalla från tron och lyssna till andar som bedrar och till demoners läror, spridda av hycklande lögnare med bortbränt samvete, folk som förbjuder äktenskap och kräver att man avstår från föda som Gud har skapat till att ätas under tacksägelse av dem som tror och känner sanningen." 1 Tim 4:1-3

10. Gnosticismen har även en riktning som är en kontrast till asketismen eller man kan uttrycka det så, att då asketismen inte leder till något resultat av högre salighet, så slår ofta samma människa över till dess motsats nämligen "libertinismen" inom gnosticismen som menade att det onda köttet kunde dödas genom att man lever ut köttets begärelse i så stora utsvävningar att man bränner ut sig.

* Bibeln varnar för allt slags överdrift och för otuktigt leverne.

Jesus sade: "Var på er vakt så att inte era sinnen fördunklas av omåttlighet och dryckenskap och livets bekymmer, annars övrraskas ni av den dagen, som av en snara, ty den skall komma över alla som bor på jorden." Luk 21:34-35

11. Genom att kombinera kristendom med olika gnostiska filosofier och djupsinniga tanke-system blev skillnaden mellan Kristi lära och hedendomen nedtonad. Detta tillfredsställde en del folk som tyckte att evangeliet och trons väg var alldeles för enkel.

* Paulus säger om dessa "djupsinniga" tankefunder: "Jag bryter ner tankebyggnader och allt (1917: alla slags höga bålverk) som trotsigt reser sig mot kundskapen om Gud, jag gör varje tanke till en lydiga fänge hos Kristus och är beredd att straffa all olydnad, så snart er lydnad har blivit fullständig." 2 Kor 10:4-5

Jakob säger om den sanna visheten: "Visheten från ovan däremot är ren, men dessutom fridsam, försynt och foglig, rik på barmhärtighet och goda gärningar, omutlig och uppriktig." Jak 3:17